

कृषी क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग
वाढविणे ही केंद्र पुरस्कृत योजना सन २००६-०७ मध्ये
राबविण्यास मान्यता देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक:- कृक्षेम ३९०७/प्र.क्र.८८/३-अे
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- २८ मार्च, २००७.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
क्रमांक कृक्षेम ३९०६/प्र.क्र.८३/३-अे, दिनांक २१ जुलै, २००६.
- २) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र
क्र.६-६/२००६/एमएम-१, दि. ५ जून, २००६ व क्र.६-६/२००६/एमएम-२, दि. ९ मार्च, २००७

प्रस्तावना

राज्यातील शेतावर प्रत्यक्ष काम करणाऱ्या महिलांचा शेतीविषयक बाबींमध्ये परिणामकारकरित्या सहभाग करून घेणे, त्यायोगे त्यांना शेती व्यवस्थापनामध्ये आत्मनिर्भर करणे, याचबरोबर शेतीचे व्यवस्थापन, नवीन तंत्रज्ञानाची माहिती देणे व समान संधी उपलब्ध करून त्यांचा फायदा करणे या उद्दिष्टांकरिता कृषी क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे ही ७५:२५ केंद्र:राज्य हिशायाची योजना सन २००६-०७ मध्ये राबविण्यासाठी संदर्भाधिन दि. २१ जुलै, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या योजनेकरिता रु.१४२.५० लक्ष (एक कोटी बेचाळीस लक्ष पन्नास हजार मात्र) निधी मंजूर करण्यात आला असून अधिकचा निधी मंजूर करण्यासाठी केंद्र शासनाला केलेल्या विनंती नुसार संदर्भाधीन दि. ९ मार्च, २००७ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने रु.१०५.०० लक्ष निधी मंजूर करण्यास मान्यता दिली आहे. हा निधी मुक्त करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे या योजनेच्या सन २००६-२००७ मधील अंमलबजावणी करिता संदर्भाधिन दि. २१ जुलै, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये अनुक्रमे ७५:२५ केंद्र:राज्य हिस्सा यानुसार एकूण रु.१४२.५० लक्ष (एक कोटी बेचाळीस लक्ष पन्नास हजार फक्त) निधी मंजूर केला आहे. सदर शासन निर्णयात दिलेल्या तपशिलानुसार आणि केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधिन दिनांक ९ मार्च, २००७ च्या पत्रान्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे** या योजनेच्या सन २००६-२००७ मधील अंमलबजावणीसाठी आणखी रु. १०५.०० लक्ष (रु. एक कोटी पाच लक्ष मात्र) निधी मंजूर करण्यास शासनाची प्रशासकीय वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे** ही योजना राज्यातील सर्व जिल्ह्यांतील तालुक्यांत टप्प्याटप्प्याने राबविण्यात येणार असून सन २००५-०६ या वर्षाअखेर ६९ तालुक्यांमध्ये राबविण्यात आली. सन २००६-०७ या वर्षामध्ये ही योजना आणखी ६९ तालुक्यात राबविण्यात येणार असून त्याचा तालुकानिहाय तपशील सोबत प्रपत्र-१ मध्ये जोडला आहे. अशा प्रकारे सन २००६-२००७ मध्ये एकूण १३८ तालुक्यांमध्ये योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येणार आहे.

३. केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेनुसार आणि संदर्भाधिन दि.२१ जुलै, २००६ च्या शासन निर्णयात दिलेल्या कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे या योजनेच्या सन २००६-२००७ मधील अंमलबजावणीच्या तपशिलानुसार योजनेचा एकूण रु. २४७.५० लक्ष (रु.दोन कोटी सत्तेचाळीस लक्ष पन्नास हजार मात्र) निधी करिता घटकनिहाय तपशिल खाली दर्शविल्याप्रमाणे राहील.

अ.क्र.	घटक	दि.२१ जुलै, २००६ च्या शासन निर्णयानुसार मंजूरी (रु.लक्ष)	या शासन निर्णयानुसार मंजूरी (रु.लक्ष)	एकूण (रु.लक्ष)
१	महिला मेळावा/प्रदर्शन	६९.४५	५०.०५	११९.५०
२	गावपातळीवरील प्रशिक्षण	५०.७५	९.००	५९.७५
३	प्रशिक्षण साहित्य	४.९५	५.४०	१०.३५
४	राज्यस्तर आकस्मिक खर्च	२.५५	२.८५	५.४०
५	महिला प्रवर्तिका प्रशिक्षण	३.३०	--	३.३०
६	अशासकीय संस्थांना सहाय्य	११.५०	३७.७०	४९.२०
	एकूण	१४२.५०	१०५.००	२४७.५०

४. वर नमूद केलेल्या तपशिला नुसार कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग वाढविणे या योजनेसाठी एकूण रु. २४७.५० लक्ष (रु.दोन कोटी सत्तेचाळीस लक्ष पन्नास हजार मात्र) अनुक्रमे ७५:२५ केंद्र:राज्य हिस्सा म्हणून मंजूर करण्यात येत आहे. या शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेल्या रु. १०५.०० लक्ष (रु. एक कोटी पाच लक्ष मात्र) निधी पैकी ७५ टक्के केंद्र हिस्सा रु. ७८.७५ लक्ष (रुपये अठ्याहत्तर लक्ष पंचाहत्तर हजार मात्र) व राज्य हिस्सा २५ टक्के रु.२६.२५ लक्ष (रुपये सव्वीस लक्ष पंचवीस हजार मात्र) खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व सन २००६-२००७ च्या मंजूर तरतूदीतून हा खर्च भागविण्यात यावा

केंद्र हिस्सा

मागणी क्रमांक डी-३

" २४०१ पीक संवर्धन, १०९ -विस्तार व प्रशिक्षण,
१०९ पंचवार्षीक योजनांतर्गत योजना, केंद्र पुरस्कृत योजना,
(०१) (१४) कृषि क्षेत्रात महिलांचा सहभाग ही केंद्र पुरस्कृत योजना राबविणेबाबत.
४३ अर्थसहाय्य (२४०१ ३०१९)

राज्य हिस्सा

मागणी क्रमांक डी-३

" २४०१ पीक संवर्धन, १०९ -विस्तार व प्रशिक्षण,
(०१) माहिती व प्रचार, राज्य योजनांतर्गत योजना,
(०१) (३८) कृषि क्षेत्रात महिलांचा सहभाग (राज्य हिस्सा)
४३ अर्थसहाय्य (२४०१ ४३५६)

५. वरील मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. राज्यातील संबंधित कृषी सहसंचालक अथवा अन्य अधिकारी यांना गरजेनुरुप या निधीचे वाटप करण्यास आणि निधीच्या वापराबाबत मार्गदर्शक सूचना देण्यासाठीही त्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. वित्त विभागाच्या दिनांक २० एप्रिल, २००६ च्या परिपत्रकानुसार हा मंजूर केलेला निधी खर्च करताना मंजूर अनुदानाच्या मर्यादेत राहील याची दक्षता घेण्यात यावी.

६. हे आदेश प्रधान सचिव (कृषी) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(वीणा राऊत)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) .कृषि आयुक्तालय ,पुणे (१० प्रतीसह)

सर्व संचालक/सर्व सहसंचालक ,कृषि आयुक्तालय , पुणे

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक

कृषि सहसंचालक (विस्तार) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.

सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता /लेखा परिक्षा), मुंबई/नागपूर

सहसंचालक , लेखा व कोषागारे (संगणक कक्ष), नवीन प्रशासकीय भवन,मुंबई
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,

सर्व विधान मंडळ सदस्य, विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,

सर्व सहसचिव /उपसचिव/अवरसचिव (कृषि) कृषि व पदुम विभाग ,मंत्रालय मुंबई ३२

मा.मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक,

मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक,

कक्ष अधिकारी , १५ ओ, २ ओ, (कृषि) कृषि व पदुम विभाग ,मंत्रालय मुंबई ३२

निवड नस्ती

प्रपत्र-१

कृषी क्षेत्रात महिलांचा सहभाग या योजनेसाठी निवड केलेल्या वर्षनिहाय तालुक्याची यादी

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा	सन २००४-०५ व २००५-०६ मध्ये योजनेची अंमलबजावणी केलेले तालुके	२००६-०७ मध्ये योजना राबविण्यात येणारे तालुके
१	ठाणे	ठाणे	डहाणू, पालघर, वाडा, जळ्हार	विक्रमगड
		रायगड	पेण, सुधागड-पाली	माणगाव, श्रीवर्धन
		रत्नागिरी	दापोली, खेड	लांजा, गुहागर
		सिंधुदुर्ग	कणकवली, वैभववाडी	वेंगुला
२	नाशिक	नाशिक	निफाड, सिन्नर	पेठ, इगतपुरी
		धुळे	धुळे, साक्री	शिरपूर
		नंदुरबार	अक्कलकुवा, घडगाव,	नवापूर
		जळगांव	यावल, रावेर	पारोळा, चोपडा
३	पुणे	पुणे	बारामती, पुरंदर	अंबेगांव, इंदापूर
		अहमदनगर	संगमनेर, श्रीरामपूर	पारनेर, कोपरगाव
		सोलापूर	अक्कलकोट, द.सोलापूर	सांगोला, मंगळवेढा
४	कोल्हापूर	सातारा	खटाव, माण(दहिवडी)	खंडाळा, वाई
		सांगली	कंवठेमहाकाळ, जत	आटपाडी, शिराळा
		कोल्हापूर	गगनबाबडा, राधानगरी	पन्हाळा, भूदरगड
५	ओरंगाबाद	ओरंगाबाद	कन्नड, सिल्लोड	सोयगांव
		जालना	जाफ्राबाद, भोकरदन	परतूर
		बीड	पाटोदा, आष्टी	अंबेजोगाई, परळी
६	लातूर	लातूर	ओसा, निंलंगा	रेणापूर, अहमदपूर
		उस्मानाबाद	उस्मानाबाद, तुळजापूर, उमरगा	भूम
		परभणी	गंगाखेड, पाथरी	जिंतूर, सेलू
		हिंगोली	बसमत, हिंगोली	कळमनूरी
		नांदेड	किनवट, नांदेड	देगलूर, लोहा
७	अमरावती	बुलडाणा	मेहकर, चिखली	लोणार, जळगांव, जामोद, नांदूरा
		वाशिम	वाशिम, मालेगांव	मंगळुळपौर, रिसोड
		अकोला	पातूर, बाळापूर	मूर्तजापूर, अकोट
		अमरावती	तिवसा, धामणगाव	भातुकली, अमरावती, नांदगावखंडेश्वर, वरुड, अंजनगावसूर्जी, चांदूरबाजार
		यवतमाळ	घाटंजी, राळेगांव	यवतमाळ, दारक्हा, वणी, कळंब, झरी-जामणी, पांढरकवडा
८	नागपूर	वर्धा	हिंगणघाट, देवळी	समुद्रपूर, आष्टी, वर्धा, आर्वी व कारंजा
		नागपूर	नरखेड, काटोल	कुही, सावनेर
		भंडारा	पवनी, साकोली	लाखांदूर, तुमसर
		गोंदिया	गोरेगाव, देवरी	आमगाव, मोरगाव, अर्जुनी
		चंद्रपूर	राजुरा, गोडपिंपरी	भद्रावती, नागभीड
		गडचिरोली	कुरखेडा, आरमोरी	अहेरी